

Nadaljnji korak v razvoju gospodarskega sistema

(Nadaljevanje z 2. strani)

Uvajanje modernega tehnološkega procesa in moderne ekonomske organizacije podjetja naj spremlja boljše nagrajevanje visokokvalificiranega dela — od katerega je potrebno, kar je razumljivo, zahtevati tudi večje prizadevanje in napore v tej smeri. Pri nas pa tega ne delamo v zadostni meri, včasih zaradi nezadostnega poznavanja stvari, včasih zaradi indolentnosti, včasih pa tudi zato, ker je to povezano z boljšim nagrajevanjem visokokvalificiranega dela. Pri nas resno občutimo disproporcije med nivojem, do katerega smo zgradili industrijske zmogljivosti, in sposobnostjo, da v teh zmogljivostih učinkovito proizvajamo. Zato so to naloge za prihodnja leta.

Nadaljevanje proučevanja gospodarskega sistema je nujno

Gospodarski sistem predstavlja že sedaj celoto in ga v temelju že sedaj učinkovito izvajamo. Zahteval pa bo tudi v bodoče še proučevanje in izpopolnjevanje. Predvsem zato, ker gre za nove pojave, ki jih je treba preizkusiti v praksi, da bi našli te ali druge praktične rešitve, ki najbolj ustrezajo bistvu in smeri našega socialističnega razvoja. V središču pozornosti mora biti v prihodnjem letu posebno plačni sistem, o čemer smo govorili zgoraj. Obstajajo pa razen tega še druga nič manj važna vprašanja sistema, ki prav tako zahtevajo obdelavo. Navedel bom samo nekatere izmed njih:

1. Porast cen, posebno porast cen investicijskega materiala je dovedel do neskladja med knjigovodsko vrednostjo osnovnih sredstev gospodarskih organizacij, ki so bila ocenjena in vknjižena po cenah iz l. 1953 in njihove stvarne današnje vrednosti. Zato postajajo tudi amortizacijski odpisi vse bolj nezadostni za kritje potreb posameznih organizacij in ne dajo točne slike v obračunu skupne na novo proizvedene vrednosti in v razdelitvi te vrednosti. Nujno bo izvesti revalorizacijo osnovnih sredstev in hkrati najti proučnejše obračunavanje vrednosti osnovnih sredstev in hkrati najti proučnejše obračunavanje vrednosti osnov-

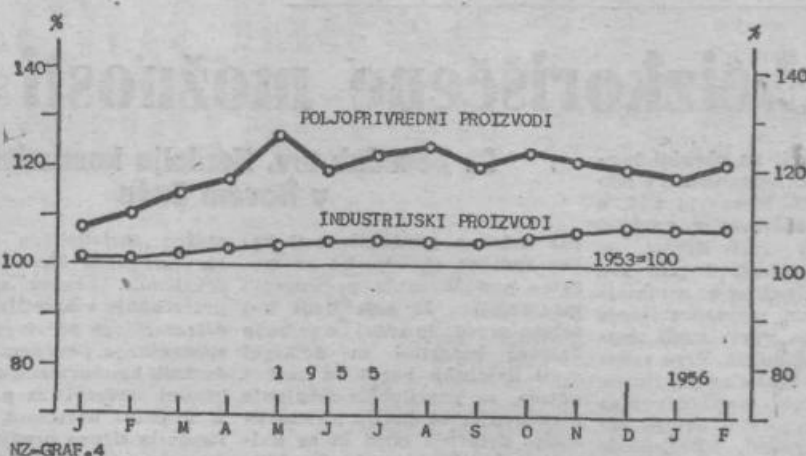
nih sredstev kakor tudi izkoriščanje amortizacijskih skladov.

2. Za stabilnost gospodarskih organizacij ima pomembno vlogo stalnost v razpolaganju z obratnimi sredstvi. To terjajo, da se pri gospodarskih organizacijah organizirajo stalni fondii obratnih sredstev, ki jih je družbena skupnost investirala (podobno skladu osnovnih sredstev) in ki bodo delovnemu kolektivu izročeni v trajno upravljanje. Na tej osnovi je mogoče razviti svobodnejši kreditni sistem, ki bi omogočal občasne in sezonske poslovne operacije gospodarskih organizacij. Nadalje zahteva to tudi večje spremembe v vsem našem bančnem mehanizmu, zahteva njegovo reorganizacijo v smislu usposobitve za specifične kreditno-bančne posle na posameznih gospodarskih področjih.

3. Postopno usklajevanje cen na domačem tržišču in čedalje večja zamenjava z inozemstvom postavljata na dnevni red tudi vprašanje deviznega režima, sistema koeficientov in sistema carin. Svobodnejše ekonomsko življenje v državi in postopno odpravljanje najtežjih disproporcij v gospodarstvu kakor tudi potreba po čim večji zamenjavi z inozemstvom, terjajo ustrezajoče izpremembe v deviznem režimu in odpravo najbolj grobih omejitev. Seveda bodo na tem področju potrebna najbolj zapletena proučevanja, ker so na tem sektorju vse naše ekonomske težave. Obstaja tudi potreba po zaščiti mlade domače industrije in preprečevanje nepotrebnega vplivanja stihističnega gibanja svetovnega tržišča na našo ekonomiko. Zato pa je toliko bolj nujno pogumnejše obravnavanje teh problemov.

Naš gospodarski sistem ni samo mehanizem, s katerim razdeljujemo družbena sredstva. V prvi vrsti predstavlja sistem naših osnovnih družbeno-ekonomskih odnosov, ki smo jih sposobni ustvariti na sedanji stopnji materialnega razvoja. Zato poznavanje tega sistema ni samo stvar določenega števila ljudi, ekonomistov ali strokovnjakov sploh, temveč je to stvar, ki se tiče vseh delovnih ljudi. Seznanjanje z gospodarskim sistemom je seznanjanje z metodami naše graditve, z enim delom naše poti v socializem.

Indeks cen na drobno

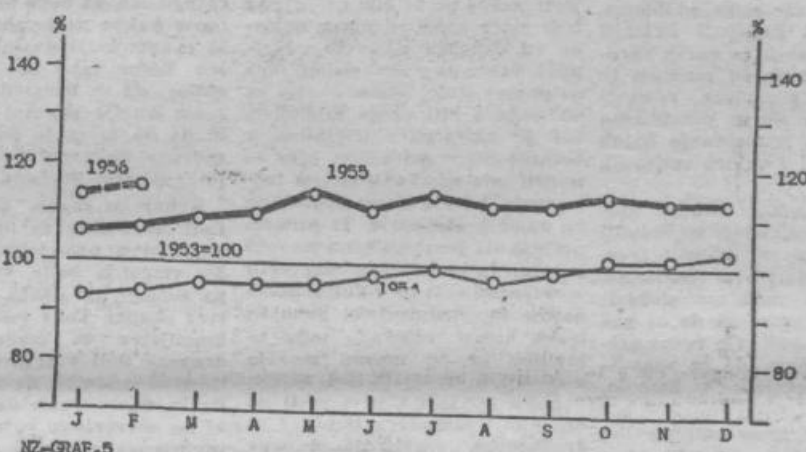

NZ-GRAF.4

Skok cen kmetijsko-živilskih pridelkov v prometu na drobno se je v februarju (povprečno za 2,5%) odrazil na porastu skupne-

ga indeksa prodajnih cen na drobno za okrog 2%, čeprav se 3% imamo tudi ponoven porast cen industrijskih izdelkov niso spremenile. Razen skoka cen žita za okrog 1%, kakor tudi živinske krme.

Življenjski stroški štiričlanske družine

NZ-GRAF.5

Na življenjske stroške delavcev in uslužbencev je vplival blažji porast cen industrijskih izdelkov in znatno večji porast cen kmetijskih pridelkov.

Skupni indeks življenjskih stroškov je v letu 1955 porasel za 13 odstotkov. To je bil obenem tudi najvišji indeks življenjskih stroškov po letu 1951.

Indeks življenjskih stroškov dobi svoj polni pomen šele takrat, če ga primerjamo z indeksom plač. Iz tega razmerja dobimo enega važnih pokazateljev standarda, to je indeks realne plače.

Ker za leto 1955 še ne razpolagamo s podatki o povprečnih plačah delavcev, zato tudi ne moremo še izračunati indeksa njihove realne plače. Povprečna plača uslužbenca v administraciji je v primerjavi z letom 1954 porasla za okrog 8 odstotkov, računajoč nadomestilo v znesku 500 din za podražitev kruha in masla ter 480 din za dvoje otrok. Toda ker so hkrati porasli za 13 odstotkov tudi življenjski stroški, se je realna plača pravzaprav zmanjšala za 5 odstotkov v primerjavi z letom 1954. Treba je pripomniti, da so se v zadnjih treh letih realne plače zelo malo spremenile.

(Pripomba: Indeksi življenjskih stroškov se po metodi Zveznega zavoda za statistiko obračunavajo na podlagi teoretičnega seznama potreb štiričlanske delavske ali uslužbenske družine in povprečnih cen na drobno v dvasetih mestih FLRJ.)

POVPREČNE CENE NA DROBNO

Predmet	Februar 1955	Februar 1956	Indeks
KMETIJSKO ŽIVILSKI PRIDELKI			
Pšenica	46	47	102
Riž	226	207	92
Krompir	21,2	22,4	106
Fižol	68	65	96
Cebula	27,8	43	155
Jabolka	75	49	55
Goveje meso	224	224	100
Svinjsko meso	269	261	97
Domača mast	224	369	165
Uvožena mast	224	333	149
Olje	230	340	148
Mleko	36,2	41	113
Jajca	14,1	18	128
Surovo maslo	543	647	119

INDUSTRIJSKI IZDELKI

Volnena tkanina za moške obleke			
iz česanega prediva	4.302	4.463	104
Posteljno platno	624	624	100
Cie	331	331	100
Tkanina za obleke iz umetne svile	850	893	105
Moška bombažna srajca	1.179	1.279	109
Delavski čevlji	2.872	2.983	104
Emajlirani lonec od 2 litrov	291	291	100
Plug	8.109	9.816	121
Cement	18,2	17,6	97
Lignit	1.899	2.128	112

(Cene za osnovno mersko enoto.)

VSI DELAVCI IN USLUŽBENCI, ZLASTI PA:

- člani delavskih svetov in upravnih odborov podjetij
- člani kmetijskih zadrug
- člani ljudskih odborov, člani svetov in komisij v ljudskih odborih
- člani sindikalnih vodstev in aktivisti Socialistične zveze
- vodilni in drugi uslužbenci gospodarskih ustanov in podjetij, ljudskih odborov, zadrug, zbornic in združenj
- naj bodo bralci »Naše skupnosti«.

Naročniki, ki še niso poravnali naročnine, naj to čim prej store.

Naročnina znaša za leto dni 250 din, za pol leta 125 din, posamezna številka pa stane 10 din.

Naročajte se na naslov: Uprava »Naše skupnosti«, Ljubljana, Ulica Toneta Tomšiča 5-II, poštni predal 29, tekoči račun pri KB 60-KB-5-2-367 s posebno oznako »Za Našo skupnost«. Če pa želite katero izmed drugih neslovenskih izdaj, pošljite naročnino na tekoči račun Narodne banke v Beogradu 102-T-349 z oznako: »Za Našo zajednicu«. Na zadnji strani položnice označite, kakšno izdajo želite: srbskohrvatsko v cirilici ali latinici ali makedonsko.

Naročniki naj točno in razločno napišejo svoj naslov. Podjetja lahko pošljejo naročnino za večje število članov kolektiva ali pa določijo poverjenika, ki bo za provizijo 20% naročil določeno število izvodov in jih delil v podjetjih.